

Nr 50

Utlåtande i anledning av skrivelse från styrelsen för riksdagens förvaltningskontor angående tilläggpension till avdelningssekreteraren Åke Gyllenram.

I skrivelse till riksdagen den 7 mars 1968 hemställer *styrelsen för riksdagens förvaltningskontor* att riksdagen skall besluta tillerkänna avdelningssekreteraren Åke Gyllenram en särskild tilläggpension från och med den 1 juli 1968 enligt i skrivelsen angivna grunder.

Skrivelsen är som *bilaga* fogad till detta utlåtande.

Utskottet

I likhet med statsutskottet och styrelsen för riksdagens förvaltningskontor anser bankoutskottet att krigsrådet Åke Gyllenram, när han inom kort avgår efter nära 40-årig tjänstgöring hos statsutskottet, bör äga uppbära en högre tjänstepension än den han kunnat förvärva i sin före uppnådd pensionsålder innehavda tjänst som byrådirektör vid försvarets civilförvaltning. Vad gäller beräkningen av pensionsunderlaget ser sig utskottet dock föranlåtet att förorda en mindre avvikelse från vad förvaltningskontorets styrelse föreslagit.

I fråga om tiden från och med den 1 januari 1967, då den nya personalorganisationen vid riksdagen genomfördes, bör pensionsunderlaget, såsom förvaltningskontorets styrelse föreslagit, baseras på en pensionslön i lönegrad C 2. Att pensionslönen för tiden dessförinnan beräknas på grundval av avdelningssekreterartjänsternas ställning i den nya personalorganisationen kan utskottet emellertid icke tillstyrka. Ett sådant beräkningssätt skulle avvika från de principer som annars tillämpas i fråga om tjänster som i samband med organisationsförändring eller eljest uppflyttas i högre lönegrad.

Enligt utskottets mening bör vid beräkning av pensionslön för tid före den nya personalorganisationens genomförande i stället tillämpas samma princip som vid vissa tidigare beslut om tilläggpension åt tjänstemän hos riksdagen (jfr senast BaU 1967: 20), dvs. hänsyn tagas till att tjänstgöring hos riksdagen kan anses ha utgjort hinder för utnyttjande av de befordringsmöjligheter som annars stått till buds. För Gyllenrams del synes då pensionslönen under den tid före den 1 januari 1967 som är relevant vid

fastställandet av pensionsunderlaget böra anges såsom den som skulle ha gällt om han under nämnda tid innehaft tjänst såsom krigsråd i försvarets civilförvaltning.

Utskottet föreslår således, att den egenpension i form av ålderspension, som utgår till Gyllenram enligt bestämmelserna i statens allmänna tjänstepensionsreglemente, från och med den 1 juli 1968 kompletteras med en tilläggspension, så avvägd att det totala pensionsbeloppet motsvarar en egenpension bestämd på grundval av ett pensionsunderlag som beräknats enligt av utskottet ovan angivna grunder. Beslutet skall äga motsvarande tillämpning i fråga om familjepension. Kostnaderna för pension åt Gyllenram bör från nyssnämnda tidpunkt i sin helhet belasta det under fjortonde huvudtiteln uppförda anslaget till pensioner åt f. d. tjänstemän m. fl.

Utskottet hemställer,

att riksdagen i anledning av förevarande framställning från styrelsen för riksdagens förvaltningskontor tillerkänner avdelningssekreteraren Åke Gyllenram förhöjda tjänstepensionsförmåner i enlighet med vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 22 maj 1968

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle (s), Åke Larsson (s)*, Åkerlund (h), Lundin (s), Enarsson (h)*, Mattsson (cp)* och Österdahl (fp);

från andra kammaren: herrar Regnéll (h), Hagnell (s), Franzén i Motala (s), Börjesson i Glömminge (cp), Bengtsson i Landskrona (s), Löfgren (fp) och Fridolfsson i Rödeby (s)*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Bilaga

RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

Till Riksdagen

I skrivelse den 15 december 1967 till styrelsen för riksdagens förvaltningskontor har *statsutskottet* hemställt att styrelsen medverkar till att riksdagen tillerkänner avdelningssekreteraren hos utskottet K. Åke G. Gyllenram tillläggspension samt därvid anfört bl. a. följande.

Med utgången av juni 1968 lämnar avdelningssekreteraren K. Å. G. Gyllenram statsutskottet.

Gyllenram är född den 14 oktober 1898. Efter juridiska examina i Stockholm och Sorbonne samt anställning hos Svenska handelskammaren i Paris var han anställd i statskontoret åren 1927—1939, i flygförvaltningen åren 1939—1944 och i försvarets civilförvaltning åren 1944—1964. Gyllenram utnämndes till byrådirektör år 1955 och erhöll krigsråds namn år 1963. Under åren 1950—1964 har han åtnjutit tjänstledighet från försvarets civilförvaltning för olika offentliga uppdrag.

År 1929 anställdes Gyllenram som kanslist (notarie) hos statsutskottet med placering på första avdelningen där han alltjämt tjänstgör. År 1934 blev han notarie med sekreterargöromål (dåvarande benämning på avdelningssekreterare). Vid den nya personalorganisationens genomförande förordnades han att under år 1967 uppehålla tjänsten som avdelningssekreterare i lönegrad Cr 2 på första avdelningen och har den 28 november 1967 förordnats att tills vidare t. o. m. utgången av juni 1968 mot arvode motsvarande lön enligt lönegrad Cr 2 bestrida göromål som ankommer på avdelningssekreterare. Sammanlagt har han sålunda varit i utskottets tjänst i 40 år, varav 35 år som avdelningssekreterare (motsvarande).

Gyllenram uppstår sedan tre år pension från sin tjänst vid försvarets civilförvaltning. Pensionens bruttobelopp uppgår för närvarande till 2 805 kr. för månad.

Den 14 december 1966 har riksdagens förvaltningskontor med stöd av riksdagens bemyndigande (KBaU 1966: 3) beslutat att statens allmänna

STYRELSEN FÖR RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

ang. tillläggspension till avdelningssekreteraren i statsutskottets första avdelning

K. Å. G. Gyllenram

Dnr III: 429/67

tjänstepensionsreglemente (SPR) m. fl. pensionsförfattningar skall fr. o. m. den 1 januari 1967 äga tillämpning på tjänstemän inom den inre riksdagsförvaltningen. Ehuru Gyllenram sedan sistnämnda tidpunkt uppehåller tjänsten som avdelningssekreterare i lönegrad Cr 2 på första avdelningen kan förvaltningskontorets beslut likväl inte tillämpas på honom till följd av hans ålder.

Om tjänsteman hos riksdagen inte författningsenligt kan erhålla pension torde från fall till fall få bedömas om pension bör tillerkännas honom genom särskilt beslut.

Då den pension som Gyllenram uppbär inte motsvarar vad som rimligen bör tillkomma honom efter hans långa och välmeriterade tjänstgöring inom riksdagen, anser utskottet att han bör tillerkännas tilläggspension. Till stöd härför får utskottet anföra följande.

Riksdagen har tidigare vid olika tillfällen beslutat om tilläggspension åt tjänstemän hos riksdagen, som haft annan statstjänst med pensionsrätt. Sålunda tillerkände riksdagen år 1913 statsutskottets sekreterare J. M. Stuart tilläggspension som erkänsla för synnerligen förtjänstfullt arbete under en lång följd av år i riksdagens tjänst (BaU 1913: 7). År 1921 beslöts på samma grunder tilläggspension till första kammarens sekreterare A. W. von Krusenstjerna (BaU 1921: 13). Tilläggspension har vidare år 1959 tillerkänts andra kammarens sekreterare G. Britth (BaU 1959: 12) och år 1967 förste kanslisten i första kammaren W. Stenwall (BaU 1967: 20). I de sistnämnda bägge fallen motiverades tilläggspensionen med att såväl Britths som Stenwalls tjänstgöring i riksdagen hindrat dem från att begagna sig av de befordringsmöjligheter som eljest skulle ha stått dem till buds.

De skäl som i de nämnda fallen motiverat besluten om tilläggspension föreligger även i fråga om Gyllenram. Liksom Stuart och von Krusenstjerna har han nedlagt ett synnerligen förtjänstfullt arbete under en lång följd av år i riksdagens tjänst. Även han har liksom Britth och Stenwall av sin tjänstgöring i riksdagen hindrats från att begagna sig av befordringsmöjligheter som eljest skulle ha stått till buds.

Utskottet anser alltså att Gyllenram bör beviljas tilläggspension.

I fråga om pensionens storlek har statsutskottet funnit det mest naturligt att utgå från den tjänst i den nya personalorganisationen som Gyllenram vid tidpunkten för skrivelsen uppehöll (lönegrad Cr 2) och vars motsvarighet i den tidigare organisationen han innehåft under en följd av år samt anför bl. a. följande.

De kvalifikationer som innehavare av avdelningssekreterartjänst bör besitta är sakkunskap inom avdelningens arbetsområde, förvaltningserfarenhet, förtrogenhet med utredningsarbete, föredragningsförmåga och stilistisk förmåga. Någon ändring härutinnan har inte skett i och med den nya personalorganisationen. Avdelningssekreterarnas viktigaste arbetsuppgifter är att utreda och föredraga till respektive avdelnings arbetsområde hörande ärenden samt att upprätta förslag till utlåtanden. Härmed identiska uppgifter har alltid åvilat avdelningssekreterarna. Att i deras åligganden därjämte sedan gammalt ingår ett flertal andra arbetsuppgifter behöver inte närmare utvecklas.

Utskottet har ansett att tilläggspensionen bör bestämmas till belopp motsvarande skillnaden mellan den pension Gyllenram nu uppbär och pension

som tillkommer tjänsteman i lönegrad C 2, varvid förutsatts att beslutet om tilläggs pension får motsvarande tillämpning på efterlevandepension.

Statens personalpensionsverk har i ett den 7 februari 1968 avgivet utlåtande bl. a. anfört följande.

Såsom framhållits i statsutskottets skrivelse har Gyllenram med hänsyn till sin ålder icke kunnat erhålla pensionsrätt i sin tjänst hos statsutskottet i samband med att SPR m. fl. författningar fr. o. m. 1.1.1967 blev tillämpliga på bl. a. tjänst som avdelningssekreterare i lönegrad Cr 2 hos statsutskottet. Det står enligt pensionsverkets mening helt i överensstämmelse med de principer, som tillämpas inom statsförvaltningen i övrigt, att Gyllenram — med hänsyn till att han uppehållit tjänsten även efter den nya personalorganisationens genomförande — tillerkännes pension med utgångspunkt från tjänstens löneställning i den nya organisationen.

Enligt 9 § 2 mom. SPR gäller emellertid bl. a. att pensionsunderlaget ej får överstiga en femtedel av sammanlagda beloppet av de pensionslöner som varit gällande under vart och ett av de fem senaste kalenderår, under vilka anställningshavaren innehåft i reglementet avsedd anställning minst tre månader. Eftersom den av Gyllenram innehavda tjänsten ej varit pensionsreglerad på sätt avses i SPR under tiden före 1.1.1967 uppkommer alltså en fråga om att värdera tjänsten för tiden dessförinnan. Vilken lönegrad den av Gyllenram innehavda tjänsten som notarie med sekreterargörömmål — före 1.1.1967 motsvarigheten till avdelningssekreterare — skulle ha tillhört, ankommer icke på pensionsverket att ta ställning till. Någon direkt ledning lär ej heller kunna erhållas av den arvodessättning som tillämpades. Enligt pensionsverkets mening torde det ligga nära till hands att utgå från den löneställning, som under olika tider tillämpats exempelvis för departementsråd — före 1.7.1965 byråchef i statsdepartement — vilken tjänst 1.1.1967 var placerad i samma lönegrad som den avdelningssekreterarna då placerades i, nämligen Cr 2. Pensionsunderlaget för ett departementsråd skulle vid avgång ur tjänst 30.6.1968 baseras på en pensionslön i lönegrad Br 2 och en i lönegrad Br 4 enligt löneplan B före 1.7.1966 samt tre pensionslöner i lönegrad Cr 2. Ålderspensionens bruttobelopp skulle beräknat i 1967 års pensionslönenivå, exklusive förhöjning enligt 12 § 3 mom. SPR bli $(689:40 + 759:80 + 3 \times 805 =)$ 3 864 kronor.

Ett beslut i enlighet med vad sålunda anförts skulle alltså gå ut på att Gyllenram vid avgång fr. o. m. 1.7.1968 från sin anställning hos statsutskottet tillförsäkrades egen- och familjepensionsrätt enligt grunderna för SPR med ett bruttobelopp för egenpension av sådan storlek att hans sammanlagda egenpensionsförmåner kommer att uppgå till ett månatligt bruttobelopp av 3 864 kronor, beräknat enligt 1967 års pensionslönenivå, jämte därpå belöpande förhöjning i enlighet med bestämmelserna i 12 § 3 mom. SPR.

För egen del vill *styrelsen för riksdagens förvaltningskontor* anföra följande.

Styrelsen har med stöd av riksdagens bemyndigande (KBaU 1966:3) beslutat att statens allmänna tjänstepensionsreglemente (SPR) m. fl. pensionsförfattningar fr. o. m. den 1 januari 1967 skall äga tillämpning på tjänstemän inom den inre riksdagsförvaltningen (RFS 1967:9). Detta beslut om pensionsreglering täcker emellertid inte Gyllenram, som på grund av sin ålder vid pensionsregleringens genomförande inte kunnat erhålla pensions-

rätt enligt SPR. Gyllenram uppbär nu egenpension på grund av annan statlig anställning med 2 805 kr. för månad i 1967 års nivå inklusive förhöjning enligt 12 § 3 mom. SPR. Med hänsyn till bl. a. Gyllenrams osedvanligt långa anställning hos riksdagen — sammanlagt 40 år, härav 35 år med avdelningssekreterares arbetsuppgifter — anser styrelsen det vara skäligt att Gyllenram erhåller tilläggspension.

Vad angår tilläggspensionens storlek torde det med hänsyn till vad statsutskottet anfört om arbetsuppgifterna för avdelningssekreterare före och efter den 1 januari 1967 ligga närmast till hands att, såsom personalpensionsverket uttalat, utgå från den löneställning som gällt för tjänst, som i likhet med avdelningssekreterartjänst numera är placerad i lönegrad Cr 2, t. ex. tjänst som departementsråd. Med tillämpning av medeltalsberäkning enligt 9 § 2 mom. SPR skulle ålderspensionens bruttobelopp, beräknat i 1967 års pensionslönenivå, då bli 3 864 kr. jämte därå belöpande förhöjning i enlighet med bestämmelserna i 12 § 3 mom. SPR. Ett beslut om tilläggspension bör äga motsvarande tillämpning på familjepension som kan komma att utgå till efterlevande till Gyllenram.

Styrelsen för riksdagens förvaltningskontor hemställer,

att riksdagen måtte besluta tillerkänna avdelningssekreteraren K. Å. G. Gyllenram en särskild tilläggspension från och med den 1 juli 1968 i enlighet med vad styrelsen i det föregående anfört.

I handläggningen av detta ärende har deltagit, förutom undertecknad ordförande, vice ordföranden Andersson, herrar Augustsson och Sterne samt fru Kristensson.

Stockholm den 7 mars 1968

RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

På styrelsens vägnar:

SIGURD LINDHOLM

/ *Sture Lannefjord*